

บทความวิจัย

การพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่าน

ทรงพร พนมวัน ณ อยุธยา*, นาดยา บิลันธนานนท์**

* นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: อาจารย์ที่ปรึกษา

* Corresponding author : e-mail : krutue@hotmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองโลก ทักษะและความสามารถที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนประการหนึ่ง คือ ความสามารถด้านการอ่าน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่จำเป็นของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านการอ่านระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับสากล การพัฒนาและประเมินมาตรฐานสากลด้านการอ่าน การศึกษาแนวทางการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบทดสอบด้านการอ่านระดับนานาชาติ PISA มาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ 4 ประเทศ และมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลการวิจัย ได้มาตรฐานสากลด้านการอ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความเหมาะสม มีผลดีต่อการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับนานาชาติ PISA การทดสอบระดับชาติ O -NET การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มาตรฐานสากลด้านการอ่านเหล่านี้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติโดยการกำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นด้านการอ่าน การกำหนดเป็นวาระแห่งชาติและยุทธศาสตร์ด้านการอ่าน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมและหนังสืออ่านเพิ่มเติม การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลของส่วนกลางให้สอดคล้องกับการประเมินระดับนานาชาติ การนิเทศติดตามผลด้านการอ่าน การพัฒนาครูด้านการอ่านรู้เรื่อง (Reading Literacy) การประเมินคุณภาพด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนจบการศึกษา การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของครูสภา การพัฒนาหลักสูตรสาขาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์และหลักสูตรด้านการอ่านทุกระดับการศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ: มาตรฐานสากล, มาตรฐานการอ่าน

Research

Development of International Standards in Reading

Songporn Panumwan Na Ayutthaya, Nataya Pisanthananon**

**Ph.D. candidate, Program of Curriculum and Curriculum and instruction, Faculty of Education, Kasetsart University*

***Assoc. Prof. and Dr. in Curriculum and Curriculum and instruction, Faculty of Education, Kasetsart University*

Abstract

The development of students for being efficient readers in order to have a desirable characteristic as a globally competitive citizen. One of the skills and abilities needs to be developed urgently is their abilities in reading which are the important factors need for a lifelong learning process in the social globalization. The purposes of this research were to 1) Analyze and synthesize a variety of information on reading in the secondary level 2) The International reading standards development 3) Evaluate the standard of reading developed and study on the international reading standards in schools. The researcher used the method to analyze with the content analysis from the international PISA test of reading literacy, the reading curriculum standards in 4 countries, and the core curriculum of the Basic Education 2551 BE.

The results were as follows: the four international reading standards and indicators in the secondary level are rated beneficial to the evaluation based on PISA, the O-NET tests, continuing education and performance in occupation, and a good contribution to daily life reading.

International reading standards can be used to set the reading policy and focus on reading. To set the national agenda and strategies on reading. Curriculum development, additional courses and learning units design, instruction, development of media technology and innovation, as well as supplementary books. Development of the reading evaluation in line with international assessments, reading supervision, teachers' development on reading literacy, to evaluate the reading quality of the matthayomsuksa 3 students before graduation, establishing teaching professional standards, and developing pedagogical curriculum in accordance with reading curriculum at all levels of education.

Keywords: International Standards, Reading Standards.

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทั่วโลก ทำให้ทุกประเทศจำเป็นต้องเตรียมทรัพยากรบุคคลให้เป็นพลเมืองที่มีศักยภาพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทำให้เกิดแรงผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ที่มีเป้าหมายให้มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถ Learn to Know, Learn to Be, Learn to Do and Learn to Live Together เพื่อสร้างให้พลเมืองทุกประเทศมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองโลก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ได้ผลักดันให้มีการเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก โดยการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนในด้านการรู้ภาษาในยุคดิจิทัล (Digital-Age Literacy) ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ตลอดจนการใช้ภาษาที่เป็นสากลในด้านความสามารถด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Effective Communication) ทำให้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต้องปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะและความสามารถทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและการประกอบอาชีพ (สำนักบริหารงานกรมมัธยม ศึกษาตอนปลาย, 2553)

การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองโลก ทักษะที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ความสามารถด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามที่ PISA ซึ่งเป็นโครงการขององค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ได้ศึกษาวิจัยและตัดสินใจว่า ความรู้และทักษะด้านการอ่านที่เน้นการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) เป็นหนึ่งในสามตัวชี้วัดสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมโลกยุคใหม่และเป็นตัวชี้วัดศักยภาพของระบบการศึกษาของชาติที่สะท้อนศักยภาพของพลเมืองด้านความสามารถการแข่งขันในอนาคต ซึ่งศักยภาพด้านการอ่านนี้จะเป็นการนำความรู้และทักษะไป

ใช้ในชีวิตจริงนอกโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ต่อ การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นต้นทุนกำลังคนที่สำคัญ (Human capital) (สำนักงานส่งเสริมการสนธิวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), (2554)

เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพผู้เรียนของไทยจากการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติของ PISA ซึ่งเป็นการประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับกลุ่มอายุ 15 ปีในทุก 3 ปีของประเทศสมาชิก รายงานสรุปผลของ PISA ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ในปี 2000 ปี 2003 ปี 2006 ปี 2009 และปี 2012 พบว่า ผลการประเมินของนักเรียนไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ PISA และจากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (O-NET) รายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2553-2557 พบว่า ผู้เรียนทุกระดับชั้นที่ได้รับการประเมินมีคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษและรายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำกว่า ร้อยละ 50 และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ารายวิชาอื่นๆทุกปี ข้อมูลเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความจำเป็นว่า ควรจะมีการตรวจสอบทบทวนมาตรฐานหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้านการอ่านตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรและตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานด้านการอ่าน มีองค์ประกอบพื้นฐานของทักษะและความสำคัญด้านการอ่านที่จำเป็นอะไรบ้างที่ควร จะกำหนดเพิ่มเติมให้ครอบคลุมสมรรถนะด้านการอ่านที่เป็นมาตรฐานสากล ทั้งนี้เพราะมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นการแสดงถึงความคาดหวังในสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ (what students should know) และสามารถทำได้ (ability to do) (นาดยา บิลันธนานนท์, 2542)

การอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวชี้วัด ศักยภาพของพลเมืองไทยในอนาคตเมื่อเทียบกับนานาชาติ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนา มาตรฐานสากลด้านการอ่าน โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรของประเทศที่ประสบความสำเร็จ และแบบทดสอบด้านการอ่าน (Reading Literacy) ของ PISA แล้วนำข้อมูลมาเทียบเคียงกับ มาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 จากนั้นนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับมา เป็นฐานในการออกแบบการพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่านพร้อมกับการตรวจสอบประสิทธิภาพของมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของงานวิจัยนี้ และผู้วิจัยคาดหวังว่ามาตรฐานสากลด้านการอ่านจะเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านการอ่านเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเทียบเคียงนานาชาติได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่าน เป็นการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แบบทดสอบด้านการอ่านระดับนานาชาติของโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) ปี 2000 ปี 2003 ปี 2006 ปี 2009 ปี 2012 เพื่อรวบรวมความรู้ ทักษะ และความสามารถจากแบบทดสอบด้านการอ่านรู้เรื่อง (Reading Literacy) และศึกษามาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านของต่างประเทศในด้านการกำหนด What to Know และ Be able to do ของประเทศที่เป็นผู้นำด้าน การพัฒนาหลักสูตรและประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน (Reading) ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ประเทศสิงคโปร์ ฮองกง ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและประสบความสำเร็จจากผลการประเมินด้านการอ่านรู้เรื่องของ PISA รวมถึงศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานด้านการอ่านระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากนั้นผู้วิจัยสรุปรวบรวมข้อมูล เพื่อเทียบเคียงความรู้ทักษะและความสามารถในการอ่านที่เป็นสมรรถนะสำคัญ โดยจัดทำตารางวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เพื่อตรวจสอบว่ามีทักษะและความสามารถในการอ่านใดบ้างที่กำหนดไว้แล้ว และมีทักษะและความสามารถในการอ่านใดที่ควรกำหนดเพิ่มเติมจากที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวทำให้ค้นพบข้อมูลที่สำคัญซึ่งเป็นฐานข้อมูลหลักที่จะนำมาใช้พัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่าน จากนั้นดำเนินการพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่านและประเมินมาตรฐานสากลด้านการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวิจัยและประเมินหลักสูตร ด้านภาษาไทยและด้านภาษาอังกฤษ ด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 10 ท่าน โดยใช้การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงพัฒนา

เมื่อได้มาตรฐานสากลด้านการอ่านที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขให้เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นมาศึกษาแนวทางการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) จากผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจากกลุ่มตัวอย่างของตัวแทน 4 ภูมิภาค ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ กลุ่มภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลกและกำแพงเพชร กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรีและสมุทรสงคราม กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมาและมุกดาหาร และกลุ่มภาคใต้ จังหวัดชุมพรและนราธิวาส จากนั้นใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเขตพื้นที่ โดยมีแบบสอบถามที่รับการตอบกลับ ได้แก่ กลุ่มผู้แทนระดับสถานศึกษาและผู้แทนคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 216 คน กลุ่มผู้แทนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ คณะศึกษานิเทศก์ผู้ผิดชอบงานหลักสูตร งานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ จำนวน 66 คน กลุ่มผู้แทนนักวิชาการและคณาจารย์จากสถาบันผลิตครู จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 314 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษา มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์และเปรียบเทียบมาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านประกอบด้วยความรู้ ทักษะและความสามารถในการอ่านที่เป็นสากล ดังนี้

1.1 สารที่อ่านประเภทวรรณกรรมและบทละคร ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ การอ่านข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ นวนิยาย เรื่องเล่า นิทาน เรื่องสั้น ตำนาน เทพนิยาย บทสนทนา บทพรรณนา อุปมาอุปไมย สำนวนที่มีความหมายเป็นนัย เหตุการณ์ สถานการณ์ สารคดี ชีวประวัติ เรื่องราวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและประสบการณ์ ประเภทร้อยกรอง ได้แก่ บทกวี

1.2 สารที่อ่านประเภทสื่อและข้อความประเภทต่างๆ ได้แก่ ป้ายประกาศ ป้ายโฆษณา คำสั่ง คำเตือน พาดหัวข่าว และคำบรรยายภาพ

1.3 ทักษะและความสามารถในการอ่าน ได้แก่ การบอก เล่า ค้นหาคำตอบ ข้อเท็จจริง การระบุ การอ้างอิงข้อมูล ติความ เข้าใจ อธิบาย บรรยาย นำไปใช้ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และการสรุป โดยสาระที่สัมพันธ์กับ ทักษะและความสามารถในการอ่านเหล่านี้ ได้แก่ เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง สารสำคัญ ประเด็นสำคัญความหมายของเรื่องหรือข้อความ ถ้อยความ สำนวนที่ใช้สื่อความหมาย เหตุการณ์และสถานการณ์ที่หลากหลาย คำโครงของเรื่อง ปฏิบัติการของบุคคลและตัวละคร ความคิดเห็น บทสนทนา

1.4 ทักษะที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานประเมินการอ่านรู้เรื่อง (Reading Literacy) ของ PISA ได้แก่ สถานการณ์ (Situation) ถ้อยความ (Text) และกลยุทธ์ในการอ่าน (Aspect) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการประเมินการอ่านรู้เรื่อง (Reading Literacy) ได้แก่ การคาดคะเน คาดเดา ทำนาย นำเสนอ แสดงความคิดเห็น แนะนำ สะท้อนมุมมอง แสดงความรู้สึก บอกเหตุผลหรือสาระสำคัญ เปรียบเทียบ ส่วนสาระที่สัมพันธ์กันของทักษะนี้ ได้แก่ สถานการณ์ เหตุการณ์ ประเด็นสำคัญ และถ้อยความในเรื่องที่อ่าน

ความรู้ ทักษะและความสามารถในการอ่านระดับสากลดังกล่าวมานี้ เป็นข้อมูลที่กำหนดไว้ในมาตรฐานหลักสูตรและตัวชี้วัดขั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แล้ว อย่างไรก็ตามยังคงมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการอ่านระดับสากลบางส่วนที่ยังไม่ได้กำหนดไว้ และเป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่านประกอบด้วย

สารที่อ่านประเภทวรรณกรรมและบทละคร ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ สุทรพจน์ ความคิดเห็น บทละคร และประเภทร้อยกรอง ได้แก่ เพลง

สารที่อ่านประเภทสื่อและข้อความประเภทต่างๆ ได้แก่ แผนภูมิแผนภาพกราฟ ตาราง เครื่องหมายแบบจำลอง รูปภาพ สัญลักษณ์ สื่อมัลติมีเดีย แผนที่ แผนที่ แผนผัง สถานที่ และเส้นทาง

ทักษะและความสามารถในการอ่าน ได้แก่ การจำแนก การลำดับเหตุการณ์ การคาดคะเน การเชื่อมโยง การตั้งสมมุติฐาน การสังเคราะห์ และการประเมินค่าในสิ่งที่อ่าน สารที่สัมพันธ์กับทักษะและความสามารถนี้ได้แก่ ลักษณะหรือพฤติกรรมของตัวละคร ความรู้สึก ปฏิบัติการของบุคคลหรือตัวละคร ถ้อยความที่มีบริบทต่างกัน ลักษณะการใช้ภาษา ท่วงทำนอง หรือการสัมผัสคล้องจอง แนวคิดหลักและแนวคิดรอง ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่อ่าน กลวิธีการเขียนของผู้เขียน

ทักษะและความสามารถในการอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ (Situation) ถ้อยความ (Text) และกลยุทธ์ในการอ่าน (Aspect) ของ PISA ได้แก่ ความคิดเชิงจินตนาการ การตัดสินใจเลือก วิพากษ์ วิจักษ์ ไต่แย้ง เชื่อมโยงข้อมูล หรือบูรณาการข้อมูล สวมบทบาทตัวละคร แสดงความชื่นชม ชื่นชอบ การประเมินคุณค่าในสิ่งที่อ่าน สารที่มีความสัมพันธ์กับทักษะและความสามารถนี้ ได้แก่ ถ้อยความที่มีสัมพันธ์กัน การสมเหตุสมผล ถ้อยความที่ขัดแย้งกัน ข้อโต้แย้ง ถ้อยความที่เป็นเชิงพรรณนา ถ้อยความที่สื่อความหมายทางอ้อมหรือชวนเชื่อ พฤติกรรม อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ความคิด การกระทำ เหตุจูงใจ การตัดสินใจของตัวละคร ความเหมือนความต่างของตัวละคร ประสบการณ์ตามความเชื่อหรือความเข้าใจ

จะเห็นได้ว่าทักษะและความสามารถในการอ่านของผู้เรียนระดับสากลที่กล่าวมาแล้วล้วนเป็นทักษะที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นควรได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นต่อไป สอดคล้องกับ Goodman (1970) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบความสามารถด้านการอ่าน ผู้เรียนควรจะมีความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) มีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องที่อ่าน (Schema) มีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์หรือความหมายที่สมบูรณ์ มีความเข้าใจในข้อความที่อ่านเชื่อมโยงกับความรู้เดิม (Conceptual or Schematic Completeness) และมีความสามารถในการสะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมในสิ่งที่อ่าน เช่นกันกับที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2554) กล่าวว่า การประเมินผลด้านการอ่าน (Reading Literacy) สะท้อนถึงความรู้และความเข้าใจด้านการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก การรู้เรื่องการอ่านมีความสำคัญสำหรับทุกคนในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต การดำเนินชีวิตส่วนตัวอย่างมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้กับนักวิชาการ นักวิจัย และทุกภาคส่วนในการนำมาใช้เป็นข้อมูลในการมองหาคำตอบจุดแข็งของการจัด ระบบการศึกษาของประเทศ

2. การพัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่าน

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการเขียนมาตรฐานที่เป็นสากล ซึ่งประกอบด้วย สารการอ่าน (Strand) สาร

ย่อย (Sub strand) มาตรฐาน (Standard) และตัวชี้วัดชั้นปี (Indicator) โดยกำหนดมาตรฐานความรู้ (Academic Content Standard) มาตรฐานความสามารถ (Performance Standard) ระดับความสามารถของผู้เรียน (Proficiency Level) และคำนึงถึงการวาง Scope และ Sequence แต่ละระดับชั้นในการจัดระดับความยากง่ายของทักษะและความสามารถทั้งในแนวราบและแนวดิ่ง รวมทั้งการกำหนดสื่อที่อ่านให้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความแตกต่างกันด้านบริบทและปัจจัยพื้นฐานในทุกพื้นที่ของประเทศ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรฐานสากลด้านการอ่านระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยสารการอ่านจำนวน 2 สารย่อย 4 มาตรฐานการเรียนรู้ และ 23 ตัวชี้วัดชั้นปี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างสาระและมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้น

สาระที่ 1 การอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์หรือบริบทต่างๆ
มาตรฐานที่ 1.1 ใช้ทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านถ้อยความและสถานการณ์ที่เกี่ยวกับบริบทส่วนตัว ประเภทจดหมาย เรื่องจากประสบการณ์ บันทึกประจำวัน ความคิดเห็น บทสนทนา บทสัมภาษณ์ ชีวประวัติ สุนทรพจน์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และบล็อก (ตัวชี้วัดชั้นปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 ตัวชี้วัด)
มาตรฐานที่ 1.2 ใช้ทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านข้อความและสถานการณ์ที่เกี่ยวกับบริบททางสังคมและสาธารณะ ประเภทเหตุการณ์ ประกาศเกี่ยวกับสาธารณะ สื่อประเภทสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ต่างๆ (ตัวชี้วัดชั้นปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 ตัวชี้วัด)
สาระที่ 2 การอ่านถ้อยความในรูปแบบต่างๆ
มาตรฐานที่ 2.1 ใช้ทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านวรรณกรรม บทละคร ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง (ตัวชี้วัดชั้นปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 5 ตัวชี้วัด)
มาตรฐานที่ 2.2 ใช้ทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านสื่อกราฟิกประเภทต่างๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน อาทิ รูปภาพ แผนที่ แผนผัง ตาราง กราฟ ตาราง ไดอะแกรม ป้ายประกาศ คำสั่ง คำเตือน พาดหัวข่าว คำบรรยายภาพ (ตัวชี้วัดชั้นปีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 ตัวชี้วัด)

ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างตัวชี้วัดชั้นปีด้านการอ่าน สาระที่ 1 การอ่านเกี่ยวกับสถานการณ์หรือบริบทต่างๆ

มาตรฐานที่ 1.1 ใช้ทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านถ้อยความและสถานการณ์ที่เกี่ยวกับบริบทส่วนตัว ประเภทจดหมาย เรื่องจากประสบการณ์ บันทึกประจำวัน ความคิดเห็น บทสนทนา บทสัมภาษณ์ ชีวประวัติ สุนทรพจน์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และบล็อก

มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3
1. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของถ้อยความที่เกี่ยวกับบริบทส่วนตัว จากสื่อประเภทต่างๆ และสรุปโดยอ้างอิงเหตุผลสนับสนุน	1. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของถ้อยความ หรือสถานการณ์เกี่ยวกับบริบทส่วนตัวจากสื่อประเภทต่างๆ และสรุปโดยอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	1. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของถ้อยความหรือสถานการณ์เกี่ยวกับบริบทส่วนตัวจากสื่อประเภทต่างๆ ที่สื่อความหมายทางตรงและทางอ้อม และสรุปโดยอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

3. คุณภาพของมาตรฐานสากลด้านการอ่าน

ผลการประเมินมาตรฐานสากลด้านการอ่านพบว่า มาตรฐานสากลด้านการอ่านมีความเหมาะสม มีลักษณะเป็นมาตรฐานความสามารถ (Performance Standard) ในลักษณะของตัวบ่งชี้แบบไต่ระดับ หรือ rubric โดยมีความแตกต่างกันในเรื่องของระดับความยากและความซับซ้อนของเนื้อหาสาระหรือสื่อที่จะนำมาใช้ในการอ่าน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าสถานศึกษาและครูผู้สอนควรจะมีการตรวจสอบทบทวนและนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและครูผู้สอนควรจะต้องเน้นอะไรเพิ่มเติมจากการสอนปกติ ควรมีการสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านไปสู่ระดับมาตรฐานสากล โดยการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การพัฒนา

สื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านการอ่านที่เป็นมาตรฐานสากล การพัฒนาคุณภาพครู และการยกระดับผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

4. การนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติ

มีผลการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ควรกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนและกำหนดจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่าน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรร่วมกันวางแผนการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปใช้ขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาทั้งในระดับ ประเทศ ระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา โดยการพิจารณาทบทวน ปรับปรุงหลักสูตรมาตรฐาน ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการอ่านและการวัดผลประเมินผลทุกระดับให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับความสามารถด้านการอ่าน รวมถึงการพัฒนานักศึกษาด้านการศึกษาศาสนาในสถาบันอุดมศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การวิจัยด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาไทยและนำมาสู่การจัดโครงสร้างของหลักสูตรตาม มคอ. ด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาไทย

ข้อเสนอดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาปัจจุบัน ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ หลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาที่แท้จริง ทำให้เด็กไทยมีชั่วโมงเรียนมากที่สุดแต่ในเอเชีย หลักสูตรแกนกลางมีเนื้อหาสาระด้านวิชาการและตัวชี้วัดแน่นเกินไปและมีเนื้อหาทับซ้อนกันหลายวิชา ทำให้เด็กเรียนหนักแต่ขาดความรู้ในเชิงลึกและเป็นการจัดหลักสูตรเดียวให้เรียนเหมือนกันหมด ไม่มีความหลากหลายไม่มีความยืดหยุ่น และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) ได้เสนอทางออกเพื่อการแก้ปัญหาว่า ควรมีการปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความต่อเนื่อง

และเชื่อมโยงกันทุกระดับการศึกษา การลด ปรับเนื้อหาสาระและตัวชี้วัดให้เหมาะสม

จากแนวคิดที่หลายฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการปรับปรุงมาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศ ซึ่งนาดยา บิลันธนานนท์ (2545) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานว่า ควรเริ่มต้นจากหลักสูตรเดิมที่โรงเรียนมีอยู่ โดยการนำหลักสูตรมาวิเคราะห์เทียบเคียงกับมาตรฐานและพิจารณาว่าหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่สามารถเชื่อมโยงกับมาตรฐานข้อใดบ้างซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการเชื่อมโยงหลักสูตรกับมาตรฐาน (Curriculum Alignment) โดยการทำโครงสร้างหลักสูตรเป็นตารางกริด (Curriculum Matrix หรือ Content Matrix) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีในการเปรียบเทียบมาตรฐานกับหลักสูตรเดิม เพื่อระบุว่ามีมาตรฐานใดที่จำเป็นและควรปรากฏอยู่ในหลักสูตรในชั้นปีใด จากนั้นนำไปเชื่อมโยงจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานนั้น ทั้งนี้เขตพื้นที่ ท้องถิ่น และสถานศึกษา ควรพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางในการกำหนดคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องและบรรลุมาตรฐานหลักสูตรนั้น สอดคล้องกับ Gandal (1995) ที่กล่าวว่า มาตรฐานที่ดีต้องเน้นวิชาการและแสดงถึงจุดเน้นที่ชัดเจนของขอบข่าย (Scope) สาระ (Strand) และทักษะ (Skill) ที่ผู้เรียนควรรู้และปฏิบัติได้ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศและเอื้อต่อการศึกษาต่อ เป็นมาตรฐานที่มองเห็นความแตกต่างจากชั้นปีหนึ่งสู่ชั้นปีต่อไปชัดเจนและสามารถนำไปใช้โดยไม่มีเงื่อนไขของเวลา มีความเข้มข้น เป็นมาตรฐานขั้นสูงและเป็นสากล

อย่างไรก็ตาม การนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปใช้ ผู้เกี่ยวข้องในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ ควรคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่นและระดับความสามารถของผู้เรียน โดยอาจดำเนินการในการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปใช้เป็นมาตรฐานทางเลือก (Alternative Standard) ให้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านและต้องการพัฒนา ผู้เรียนกลุ่มนี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นการกำหนดที่ท้าทายต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปสู่คุณภาพระดับสากล

หรือนำมามาตรฐานสากลด้านการอ่านมาใช้แก้ปัญหาด้านการอ่านให้กับผู้เรียนได้ตรงตามบริบทของแต่ละพื้นที่ซึ่งยังมีความแตกต่างกันในด้านปัจจัยพื้นฐานและคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการแท้จริง

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อปรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในด้านการอ่านทั้งระบบที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ ระดับประเทศ รวมถึงการผลิตบัณฑิตครู และควรเป็นการวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านอย่างกว้างขวาง ดังที่ Ministry of New Zealand (2012) กล่าวว่า การพัฒนามาตรฐานด้านการอ่านเป็นความท้าทายที่ตอบสนองต่อเป้าหมายหลักสูตรระดับชาติ โดยมาตรฐานด้านการอ่านจะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ไปสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบการคิดการสื่อความหมายจากตำราและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ผู้มีบทบาทเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางสากล คือ ครูผู้สอน ที่จำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการอ่านที่เป็นสากลทั้งระบบอย่างเข้มข้นและเป็นทิศทางเดียวกัน ดังที่ กาญจนา จงอุตสาหะ (2544) กล่าวว่า ระบบการศึกษาที่ใช้มาตรฐานเป็นพื้นฐาน ผู้สอนต้องนำไปพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอนและประเมินผลให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) (2557) ที่กล่าวว่า การยกระดับและพัฒนาครูของต่างประเทศ เช่น ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น แต่ละประเทศต่างมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โดยการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูให้มีคุณลักษณะของศตวรรษที่ 21 ในด้านการจัดการเรียนรู้ การสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่า

ครูผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานระดับสากล

4.3 ด้านการพัฒนาสื่อและทรัพยากรด้านการศึกษา

ควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดหาสื่อและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการส่งเสริมทักษะด้านการอ่านที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งนี้เพราะสภาพปัจจุบันโลกของข่าวสาร มีสื่อที่เป็นข้อมูลมากมายรอบตัวในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนควรเรียนรู้และนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านของตน เพื่อประโยชน์ต่อการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิตในอนาคต ดังที่ ทิศนา แคมณี (2557) กล่าวว่า ทักษะกระบวนการปฏิบัติเป็นความสามารถในการกระทำหรือปฏิบัติงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เช่น ทักษะการอ่าน การใช้สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และครูต้องมีเวลาในการศึกษาหลักสูตร ออกแบบสื่อการเรียนรู้ และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการสอนจากสถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจะต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านและวางแผนร่วมกันในการคัดเลือก กลั่นกรอง พัฒนาสื่อ จัดเตรียมสื่อและทรัพยากรที่ใช้ในการอ่านให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ทันสมัย มีคุณภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรที่เป็นสากล อาทิ สื่อประเภทวรรณกรรม วรรณคดี บทเพลง สื่อประเภทข้อความและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบริบทส่วนตัวบริบททางสังคมและสาธารณะทั้งสื่อจากสิ่งพิมพ์สื่อออนไลน์และสื่อกราฟิกประเภทต่างๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า การอ่านและการรู้หนังสือ (Reading & Literacy) เป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการสื่อสารให้แก่ประชาชนตั้งแต่วัยเยาว์ให้มั่นคง เพื่อให้สามารถเรียนรู้ในระดับที่ซับซ้อนขึ้น และโรงเรียนถือเป็นหน่วยหลักที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้กับผู้เรียนให้สอดคล้องตามมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร นอกจากนั้นการ

กระจายอำนาจให้โรงเรียนมีอิสระมากขึ้นภายใต้ความรับผิดชอบ (Accountability) โดยสามารถเลือกหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยีและตำราเรียน รวมถึงการบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ จะเป็น การสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาอย่างยั่งยืน

4.4 ด้านการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับสถานศึกษา

ควรมีการวางแผนร่วมกันในการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาแนวทางการวัดผล ประเมินผล แบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินผู้เรียนด้านการอ่านให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อพัฒนา การอ่านของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น สอดคล้องกับ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. 2557) กล่าวว่า มาตรฐานเป็นหัวใจของการสร้างความ รับผิดชอบทางการศึกษา การทดสอบตามมาตรฐาน จำเป็นต้องได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสม ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายคือ การปฏิรูปแนวทาง การออกข้อสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูง

การนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านมาใช้วัดผล ประเมินผลในสถานศึกษา จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของครู และสถานศึกษาที่ต้องปรับปรุงพัฒนาแนวทางการวัดผล ประเมินผลด้านการอ่านให้สอดคล้องกับมาตรฐานและ ตัวชี้วัดที่เป็นสากล ดังที่ นาดยา บิลันธนานนท์ (2545: 210) กล่าวว่า มาตรฐานจะเป็นแนวทางของการประเมิน ทุกระดับ การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาและ โรงเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญมากของการประเมิน มาตรฐาน เพราะสะท้อนให้เห็นว่า การที่ผู้เรียนจะมี ความรู้ ความสามารถตามมาตรฐาน จะต้องได้รับการ จัดการเรียนการสอนและการประเมินตามมาตรฐานมา ตั้งแต่การเรียนในโรงเรียน และครูเป็นบุคคลแรกที่มี ความรับผิดชอบโดยตรงที่จะประเมินผู้เรียนตาม มาตรฐาน ข้อมูลการประเมินของครูจึงจำเป็นและมี คุณค่ายิ่งที่การประเมินระดับเขตพื้นที่และระดับชาติไม่ สามารถทำได้เท่า

4.5 ด้านการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ
ควรมีมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปใช้ในการ พัฒนาการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติอย่างเป็น ระบบ ทั้งในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย ระดับชาติ เพื่อพัฒนาผลการประเมินระดับชาติและ ระดับนานาชาติ ดังนั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นตัว จักรสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ และบอกให้ทราบว่าสอนอะไรและประเมินอะไร รวมถึงส่วนกลางจะมีกลไกการตรวจสอบเพื่อประเมิน ระดับคุณภาพดังกล่าวอย่างไรที่จะเป็นการบ่งชี้ว่า สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ตามที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ที่กล่าวว่า ประเด็นสำคัญของระบบการศึกษา และเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนประการหนึ่ง คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ โดยกำหนด มาตรการการจัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และการ วัดผลการศึกษาเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน สามารถ เทียบเคียงกันและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอน

ดังนั้น การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ด้านการอ่านที่เกิดจากการนำมาตรฐานไปใช้เพื่อการ กำหนดแนวทางการประเมินที่ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง และ สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นสากล จึงเป็นแนวทางการ พัฒนาการ จัดการศึกษาที่ยึดมาตรฐานเป็นเป้าหมายใน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านอีกแนวทางหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพของพลเมืองไทยในยุคศตวรรษที่ 21

4.6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับ การฝึกหัดครู

ควรดำเนินการโดยการพัฒนาหลักสูตรการผลิต บัณฑิตครู เพื่อส่งเสริมความรู้และความสามารถด้านการ อ่านที่เป็นสากลและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติการสอนที่ สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการ วางแผนในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันในระดับอุดมศึกษา ที่เป็นสถาบันผลิตบัณฑิตครู และ สฟฐ. เพื่อพัฒนาการ จัดการศึกษาให้เป็นทิศทางเดียวกันทั้งผู้ผลิตบัณฑิตและ ผู้ใช้บัณฑิต ควรมีการกำหนดสมรรถนะด้านการอ่านไว้ใน มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ซึ่งเป็นแนวคิดให้ผู้ที่

ประกอบวิชาชีพครูมีสมรรถนะสำคัญด้านการอ่านที่เป็นมาตรฐานสากล ทั้งนี้เพราะทักษะด้านการอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการดำรงชีวิตประจำวันให้กับผู้เรียน ผู้ที่จะก้าวสู่วิชาชีพครู จึงควรมีพื้นฐานความรู้ด้านการอ่านและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมด้านการอ่านระดับอุดมศึกษา รวมถึงการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูที่ให้ความสำคัญในการผลิตครูในยุคศตวรรษที่ 21 จึงเป็นแนวคิดที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำมาตรวจสอบทบทวนร่วมกัน เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิตครูที่มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านให้เทียบเคียงนานาชาติ ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) กล่าวว่า การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) เป็นความเข้าใจ การใช้ การสะท้อนและการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาสาระที่อ่าน ความรัก ความผูกพันกับการอ่านเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายแต่ละบุคคล ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านได้เป็นอย่างดีเมื่อมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา

นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาครูผู้สอนทุกรายวิชาให้มีความรู้เรื่อง การอ่านรู้เรื่อง เพื่อสอดแทรกหลัก การอ่านตามแนวทางPISA อย่างทั่วถึง ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อค่านิยมด้านการอ่านและการรณรงค์ให้เห็นความสำคัญด้านการอ่านเพื่อการเตรียมพลเมืองสู่สากล การพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อร่วมส่งเสริมบุตรหลานด้านการอ่านอีกทางหนึ่ง ควรมีการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสาระด้านการอ่านที่เป็นสากลในทุกระดับและการวางแผนร่วมมือกันในการสร้างเยาวชนให้มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านเทียบเคียงสากล ดังที่ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) กล่าวว่า ปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ให้ทุกประเทศได้มีการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do และ Learn to live together โดยพัฒนาคนรุ่น

ใหม่ให้มีความพร้อมระดับสากลในเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ดังนั้น จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของทุกหน่วยงานที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตครู หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ควรวางแผนร่วมกันทั้งระบบและร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านในระดับสากลให้เป็นทิศทางเดียวกัน สามารถยกระดับผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับนานาชาติ PISA ให้ทัดเทียมนานาชาติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรเป็นการกำหนดสิ่งที่ท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของไทยในอนาคต ปัจจัยสำคัญของการพัฒนามาตรฐานหลักสูตรประการหนึ่งคือ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นรอบด้าน รวมถึงการเทียบเคียงความรู้และความสามารถด้านการอ่านที่ผู้เรียนควรรู้และปฏิบัติได้ในระดับสากลที่มีความสอดคล้องกับศาสตร์และธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ จะทำให้ผู้พัฒนาหลักสูตรมีข้อมูลที่เพียงพอทั้งความรู้จากทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดของนักการศึกษา และความรู้สดที่ได้จากการศึกษาตัวอย่างมาตรฐานหลักสูตรของประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา รวมถึงการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง เป้าหมายและจุดเน้นของผู้เรียนที่ต้องการซึ่งได้จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ

2. แนวคิดในการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับนานาชาติของ PISA ได้ให้ความสำคัญกับทักษะด้านการอ่านในระดับสูง ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการอ่านเรื่องราวต่างๆที่เป็นสถานการณ์ หรือบริบท (Situation) ถ้อยความ (Text) และ กลยุทธ์ในการอ่านหรือการอ่านในแง่มุมต่างๆ(Aspect) ซึ่ง PISA เน้น “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” ที่ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้จากการอ่านนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริง ทำให้การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านมีเป้าหมายใหม่ที่สามารถนำไปตรวจสอบทบทวนมาตรฐานด้านการอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรระดับชาติและหลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

3. การนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

3.1 มาตรฐานสากลด้านการอ่านที่พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการที่ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์แบบทดสอบด้านการอ่านของ PISA เป็นฐานหลักและนำไปเทียบเคียงกับมาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านคุณภาพผู้เรียน จึงทำให้มาตรฐานหลักสูตรและตัวชี้วัดขั้นปีที่พัฒนาขึ้นมีความเชื่อมโยงกับคุณภาพผู้เรียนในระดับนานาชาติและเป็นทางเลือกหนึ่งที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในลักษณะรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาบังคับ รายวิชาเพิ่มเติมหรือรายวิชาเลือก หรือจัดทำเป็นลักษณะหลักสูตรบูรณาการที่กำหนดจุดเน้นด้านการอ่านเป็นการเฉพาะ หรือการนำไปใช้พัฒนาเป็นมาตรฐานหลักสูตรทางเลือก (Alternative Standard) ให้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษโดยให้เป็นไปตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา

3.2 การพัฒนาหลักสูตรด้านการอ่านให้เทียบเคียงในระดับสากล จำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับควรร่วมกันตรวจสอบทบทวนเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผลและการพัฒนาบุคลากรครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เทียบเคียงในระดับสากล ทั้งนี้เพราะหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา

3.3 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยึดมาตรฐานเป็นเป้าหมาย สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานหลักสูตรที่มีความท้าทายต่อคุณภาพผู้เรียนในระดับสากล ซึ่งสามารถทำได้โดยการนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านมาเชื่อมโยงกับมาตรฐานหลักสูตรเดิม และควรเริ่มจากการออกแบบพัฒนาหลักสูตรที่เป็นรอยเชื่อมต่อจากความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนที่มีอยู่ไปสู่

มาตรฐานด้านการอ่าน ตัวชี้วัดขั้นปีและผลการเรียนรู้ที่เป็นความคาดหวังในระดับสูง ทั้งนี้ การเชื่อมโยงหลักสูตร (Curriculum Alignment) ควรพิจารณาถึงขอบข่าย (Scope) และลำดับการเรียนรู้ (Sequence) ที่เหมาะสมของผู้เรียนแล้วจึงพัฒนาต่อยอดไปสู่มาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านที่เทียบเคียงกับระดับสากลที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

3.4 การนำมาตรฐานสากลด้านการอ่านไปสู่การปฏิบัติ หน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรระดับชาติ การกำหนดนโยบายและการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่าน รวมถึงการกำกับดูแลการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และสถาบันทดสอบทางการศึกษา (สทศ.) ซึ่งกำกับดูแลด้านการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ

ข้อค้นพบของงานวิจัยนี้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการพัฒนามาตรฐานหลักสูตรด้านการอ่านของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบทบทวนมาตรฐานหลักสูตรระดับชาติและหลักสูตรสถานศึกษาตามสภาพบริบทที่มี เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีทักษะและความสามารถเทียบเคียงกับประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นความคาดหวังของประเทศในการพัฒนาคุณภาพเด็กไทยไปสู่ระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา จงอุตสาห. 2544. การปรับปรุงแบบการสอน
รายวิชาภาษาอังกฤษฟัง-พูด ตามแนวทาง
การจัดหลักสูตรที่ยึดมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์.
ศึกษาศาสตร์ดุซงึบบัณฑิต (หลักสูตรและการ
สอน). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทิตนา แชนนี. 2557. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้
เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่18. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาดยา ปิรันธนานนท์. 2542. การศึกษาตาม
มาตรฐาน. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค
จำกัด.
- นาดยา ปิรันธนานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้น
เรียน. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิชย์ จำกัด. สำนักมัธยมศึกษาตอนปลาย.
2553. แนวทางดำเนินงานโรงเรียน
มาตรฐานสากล. สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2558. คู่มือการ
เรียนการสอน การอ่าน คิดวิเคราะห์ ตาม
แนวทางการประเมินผลนักเรียนร่วมกับ
นานาชาติ (PISA). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(สสวท.). 2554. ผลการประเมิน PISA 2009
การอ่านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. ข้อเสนอ
การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ.2552-2561). กรุงเทพฯ: บริษัท พริก
หวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558. โครงการ
ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560)

“สะท้อนปัญหาและทางออกตอบโจทย์ปฏิรูป
การศึกษาไทย. มีนาคม 2558.อันดับที่
7/2558. บริษัทเซนจูรี่ จำกัด. กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของ
เยาวชน(สสค.). 2557. การยกระดับคุณภาพ
ครูไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัท
มาตา จำกัด.

Gandel, M. 1995. Education Leadership. “Not
All Standards Are Created Equal”.
March, 16-21. 1995.

Goodman, KS. 1970. Behind the eye: What
happens in reading. Reading: Process
and program. (pp. 94-108) Urbana IL.
National Council of Teachers of
English.

Ministry of New Zealand. 2012. Reading and
Writing standard. (Online)
[http://nzcurriculum.thi.org.nz/National-
and-writing-standards](http://nzcurriculum.thi.org.nz/National-and-writing-standards). May, 26. 2012.